

Kedves Testvérek!

„Ahogy engem küldött az Atya, úgy küldelek titeket. Vegyétek a Szentlelket és a bűnöket bocsátsátok meg!” Lerövidítve erről szeretnék most beszélni, a megbocsájtásról, de most kivételesen el szeretnék egy kicsit rugaszkodni a közvetlen szentírási szakaszunktól és történettől, hanem sokkal inkább azt venném most alapul, hogy a megbocsájtással összefüggésben milyen nehézségekkel, akadályokkal és indulatokkal találjuk szembe magunkat. Milyen kérdések és kételyek szoktak fölmerülni a gyónás és bánat során. Ahogyan a gyónók megfogalmazzák a nehézségeket, ezekről szeretnék most néhány gondolatot elmondani az Irgalmasság vasárnapján. Mit is jelent az Isten irgalma? Mit jelent a bűnbánat? A bűnök megbocsátása! Mit jelent az irgalom és gyógyulás magunk számára?

Életünkben a bűnbánat és megbocsájtás egy olyan folyamat, amely mellett még másik két folyamat is zajlik az emberi lélekben. Az első maga a bűnnek a megbocsájtási folyamata. A bűnök eltörlését isteni kegyelem végzi el. Második a megbocsájtással együtt, mert sérelem ért bennünket, ezért van egy lelki gyógyulási folyamat. Harmadik folyamat pedig, hogy a megbocsájtással és a gyógyulással összefüggésben, de sokszor nem teljesen párhuzamosan zajlik egy harmadik folyamat, ez pedig a kibékülésnek a folyamata. Megbocsájtás tehát egy folyamat, ami eltarthat két másodperc és ötven év között bármennyi ideig, eltarthat addig, ameddig a földön élék. „Én megbocsájtottam, mert neki-láttam a megbocsájtás folyamatának, és ezért én abba az irányba viszem az életemet és a belső törekvéseimet, hogy szeretnék eljutni a megbocsájtás végére.”

Sokan azt gondolják, hogy akkor bocsájtottam meg, és hogy a megbocsájtásnak az föltétele, hogy a tettel kibékülök. Kibékülés megtörtént, akkor mondhatom azt, hogy megbocsájtottam; és ez sincs így. Ezért a szó szoros értelmében vett kibékülés, tehát a kapcsolat helyreállítása, nem föltétele a megbocsájtásnak. Tehát a megbocsájtásnak nem föltétele, a kapcsolat újra fölvétele, sőt az is realitás lehet, hogy valaki megbocsájt és megbocsájtott, miközben a bántalmazóval soha többet nem akar találkozni.

A megbocsájtásnak mi a föltétele, mert az előző kettő nem? A megbocsájtásnak viszont föltétele a szabadság. Ebből pedig az következik, hogy az embernek joga van nem megbocsájtani. Ez lehet, hogy most nagyon furcsán hangzik, de miért fontos ez? Mert a megbocsájtás legegyszerűbb meghatározása valami ilyesmi, hogy az ember az igazságtalanságot elszenvedve a jogos bosszújától eltekint. Tehát jogos lenne azt mondani, hogy ennek az eseménynek, cselekedetnek, bántalmazásnak, igazságtalanságnak valamilyen következménye kellene, hogy legyen. Valaki azt mondja, hogy „Én a magam részéről eltekintek ettől.” De ez akkor lehetséges, ha én szabadon döntök, hogy megbocsájtok. Tehát ha én szabadon tudok csak megbocsájtani, mert a megbocsájtásnak lényege, hogy nem kényszer alatt történik, hát akkor abban benne van az is, hogy jogom van nem megbocsájtani.

A következő így szól, hogy milyen gyakran hallom ezt a fölvetést: „Nem bocsájtottam meg, mert annak lehet megbocsájtani, aki bocsánatot kér.” A válaszuk pedig így szól: A megbocsájtásnak nem föltétele, hogy – így mondom, egyszerűen – a tettes bocsánatot kérjen. Képzeljük el, milyen rettenetes igazságtalanság volna az áldozat felé, hogy például én szeretnék megbocsájtani, mert azt mondom, hogy nekem sokkal, hát sokkal jobb lenne egy megbocsájtásban élnem, mint haraggal vagy bosszúvággal, és én nem tudnék megbocsájtani azért, mert te nem kértél tőlem bocsánatot. Ez lenne csak az igazságtalanság. Ezt úgy mondhatjuk: a megbocsájtás egy emberes munka. A megbocsájtás az áldozatnak a lehetősége.

A következő, hogy akkor most csak egy mondat erejéig, tehát akkor a megbocsájtás egy folyamat. És ennek miért van jelentősége? Azért, mert a megbocsájtási folyamat visszaesésekkel szokott történni, főképpen, ha nagyon nagy a sérelem. A megbocsájtási folyamat az nem egyenes falú és töretlen, hanem néha visszacsúszunk valahova oda, ahol azt hittük, hogy azt már régen meghaladtuk. Ilyenkor sokan kérdezik, hogy: „Akkor mikor lesz ennek vége? Akkor most már sose jutok ezen túl?” Az a jó hírünk, hogy de minden további nélkül túljuthatunk, természetes a visszacsúszás, a visszaesés és természetes a hullámmászás is.

A következő gondolat így szól, hogy miután a megbocsájtás folyamat, ezért van benne legalább két olyan elem, amely elsőre úgy tűnik, hogyha az megjelenik bennünk, az akadálya lesz a megbocsájtásnak. Az egyik a harag, az indulat, sokszor a pusztító indulat. Beleértve a bosszúvággal is. A jó hírünk, hogy miután az emberi lélek a természet gyermeke is, ezért aztán, hogyha megjelenik a harag, az egyrészt természetes, jogos és érthető. A harag nemhogy nem akadálya a megbocsájtásnak, hanem egy alapos megbocsájtásnak inkább föltétele, mert a haragban van az az erő, amire szükségünk lesz, hogy végig küzdjük magunkat a fájdalomunkon. Tehát a harag nem akadály, hanem a haragot, mint erőt fogjuk tudni használni, irányítani és jó irányba terelni. De a haragot tudjuk használni erőként.

A második, amit sokan úgy gondolnak, hogy ezt nem szabad, és tilos, és jaj; ezek a bosszúfantáziák. Amikor valaki egy nagyon komoly sérelemben van, vagy nagyon friss a sérelem, megint csak a lélek, szinte teljesen természetesen elkezd fantáziálni azon: „Hogy adom vissza? Majd ha legközelebb találkozunk, azt

nem viszi el szárazon. Majd megnézheti magát!” A jó hírünk itt az, hogy a bosszúfantáziák megjelenése sem akadályozza a megbocsájtást, mégpedig az, hogy fölidézi bennünk a szabadságunkat, hogy milyen sok mindent tudnánk csinálni. A megbocsájtás egy folyamat, és kijelöltük az irányát, természetesen ezeket a bosszúfantáziákat nem valósítjuk meg, de föl tudjuk használni, mint a haragot arra, hogy tápláljuk annak a tudatát és meggyőződését, hogy mi mindent tudnék én csinálni. Ha ennyi mindent tudnék csinálni, akkor akár meg is bocsáthatok. Hogy akkor akár egy olyan folyamatot is tudnék vinni, ami nem a bosszúban csúcsosodik majd ki.

Jálics Ferenc, aki megjárta a börtönt ártatlanul, azt írja, bekötött szemmel, mentek a napok és vitték el körülötte az embereket kivégezni. Végül körülbelül száz emberből, akit ártatlanul bebörtönöztek ketten éltek túl. Ez a jezsuita szerzetes, amikor előkerült a megbocsájtás témája, akkor egy hölgy azt mondja neki: „Ugyan, mit tud maga arról, mi az, hogy megbocsájtani?” Erre Jálics Ferenc azt mondta neki: „Asszonyom, nekem a megbocsájtás tizennégy évembe került.” Hát a tizennégy év folyamatnak lehet néhány napja, hogy valaki azt mondja: „Nem akarok, de azt hiszem, nem is tudok.” Lehet egy olyan időszak, amikor készül a lélek, hogy tudjon is. Ezért nem egyszer úgy van, hogy előbb-utóbb elérkezünk oda, hogy már tudok, de nem akarok. A második lépés az, hogy tudok is és akarok is. Ezért érdemes a kettőt megkülönböztetni, hogy ne csapjuk be magunkat. Mert lehet, hogy már tudok, de valójában ott tartok, hogy nem akarok.

A következő, hogy a megbocsájtás folyamatában lesz egy döntő pillanat, amikor szükséges az, hogy döntést hozzunk, hogy most már tudok is és akarok is, és most el is döntöm, hogy megbocsájtok. Mert sokan a döntést próbálják megspórolni, akkor viszont az fog történni, hogy nagyon kiszolgáltatott leszek azoknak az érzéseknek, indulatoknak, fájdaloknak, sebeknek, amelyek bennem hullámozó módon mennek, akkor túlságosan is a folyamat az érzéseim alapján megy vagy akad el, ezért amikor már tudok és akarok megbocsájtani, szükségesnek tűnik egy döntést hozni, ami nagyon meg fogja erősíteni az irányt és a folyamatot.

A következő, hogy mi akkor a belső kulcsa annak, hogy valaki képes a megbocsájtásra? Az első, hogy egyszer csak fölismerem magamat, hogy több vagyok, mint áldozat. Nem csak áldozat vagyok, ezért nem csak áldozatként válaszolhatok. Több vagyok, mint áldozat, mert egy ember vagyok, elvehetetlen emberi méltósággal, és Isten gyermeke vagyok. Nagyon sokakat tudok szeretni, és engem is szeretnek mások; több vagyok, mint áldozat. És amikor az ember fölismeri magáról, hogy több vagyok, mint áldozat, akkor a saját lelkünkben fölismerünk nagyon sok erőt, nagyon sok szépet, ahonnan a megbocsájtás sokkal könnyebben létre tud jönni. Második belső kulcsa a megbocsájtásnak, hogy egyszer csak fölismerem azt, hogy a tettes is több mint pusztán csak tettes. Persze velem szemben azt ő úgy csinálta, és én dühös vagyok. Attól ő még itt tettes, attól ő még itt bünt követett el.

„Mindenki tud megbocsájtani? El kell ismernünk, hogy alkati kérdés is, hogy valaki könnyebben vagy nehezebben bocsájt-e meg, ez ténylegesen így van. Azok a személyek, akik eleve hajlamosak másokat rossznak látni, magukat jónak, nehezebben bocsátanak meg. Hiszen egy ilyen rettenetes nagy sérelemnél annyira rossznak látom a másikat, és én magamat meg annyira jónak, hogy szinte örülségnek tűnik, hogy még most meg is bocsássak egy ekkora gazembernek. Tehát aki általában hajlamos magát jónak látni és másokat rossznak, ő neki nehezebb lesz megbocsájtani.

A következő, hogy mi az, ami a keresztény lelkiségből erőforrás lehet? Hogy egyszer csak azt mondom: „Hát várjunk csak, az igaz, hogy mondjuk te megbántottál engem és most én vagyok az áldozat, mondjuk köztünk létrejött egy disszonancia, de ha Isten is része az életemnek, mondjuk most így egyszerűen, hát Isten meg énnekem szokott nagyon sokat megbocsájtani, és ott is van egy ilyen jelleg.” Valaki egyszer csak azt mondja, hogy: „Hát, ahogy Isten megbocsájt nekem, akkor én úgy bocsátok meg neked.” Hogy az egyensúly, az igazságosság és a jogosság úgy is létrejöhet, hogy Isten megbocsájt nekem és én megbocsájtok neked, és az egyensúly.

Utolsó gondolat, hogy amikor megjelenik Jézus és megmutatja a kezét és az oldalát, ugye erre nehezen lehetne azt mondani, hogy Jézus élénk áll gyönyörű szépségben, sérülésmentesen, és azt mondja, felejtsük el. Ott vannak a sebek, már csak azért is, hogy fölismerjék, hogy Ő az. Jézus, amikor a sebeit mutatja, és Tamásnak azt mondja: „Gyere nyugodtan, érintsd meg!”, akkor ezzel a következőt is mondja: „Igen, van az a sérelem, az igazságtalanság – nem ragozom –, ez engem is ért. Ha ott maradok a sírban, az azt jelentené, hogy a sebeimből elfolyt az élet, hogy a sebeimből kiáramlott az élet, és én végérvényesen elpusztultam. Most megjelentem, nem pusztultam el. Meghaltam, de föltámadtam. Nézzétek a sebeimet, nézzétek az oldalamat! Ezekből a sebekből, a meggyötört testemből fog fakadni az élet. Nem az egészséges és szép részből, hanem a sebeimnek a mélyéből fakad majd az élet.” Amikor valaki megbocsájt, a szó szoros értelmében, a sebeinek a mélyéből hozza elő Istentől kapott kegyelemmel az éltető erejét, hogy ő is élni tudjon. Amen..